

Нові виклики у навчанні англійській мові

Розглянуто вивчення англійської мови на базових навчальних курсах у зв'язку з необхідністю здачі міжнародних екзаменів на підтвердження рівня володіння англійською мовою спеціалістами.

Ключові слова: широка комунікація, рівень володіння іноземною мовою, комунікативна компетенція, IELTS і TOEFL, CEFR, FCE.

Нам пощастило жити в епоху глобальної інтеграції, коли зближення з іншими культурами не лише не заборонене жодним чинним законодавством, але й навпаки – вітається. Ми цікавимося зарубіжною політикою, музикою, кінематографом, літературою, новинами зі світу моди та й життям взагалі.

Глобальне партнерство між етнолінгвістичними громадами, національними і міжнародними товариствами вимагає спілкування та взаєморозуміння. Активізація вживання рідної мови гарантує, що мова продовжує служити цілям її носіїв. Розвиток іноземної мови сприяє більш широкому обміну традиційними знаннями, а також робить доступними переваги глобальних інформаційних і комунікаційних технологій.

Зазвичай нас найбільше цікавить культура країн Західної Європи та США. І тут ніяк не обійтися без англійської мови, яка стала не лише засобом міжнародного спілкування, але й способом досягнення кращого рівня життя. Зараз англійська мова потрібна скрізь. Вона, так би мовити, «wanted & needed». Без неї ви не вивчитесь ані в школі, ані в університеті, не знайдете хорошу роботу (а якщо і знайдете, то рано чи пізно однаково доведеться її вивчити з метою кар'єрного розвитку), ви навіть з іноземними туристами не поспілкуєтесь під час якогось наступного чемпіонату!

Лінгвістичний центр факультету іноземних мов було створено саме для поліпшення рівня володіння іноземними мовами усіх бажаючих. Вирішення цього завдання здійснюється на курсах не лише англійської мови, але й німецької, французької, італійської, іспанської, китайської, японської мов. Сучасному фахівцю у будь-якій галузі науки необхідне знання іноземної мови на такому рівні, який забезпечить можливість практичного її застосування у професійній діяльності.

Зараз все більше й більше українців замислюються над тим, що було б непогано отримати освіту в іноземному ВНЗ (Bachelor, Master чи навіть PhD) або попрацювати в міжнародному оточенні.

Основною проблемою в цій ситуації є складання міжнародного тесту на підтвердження рівня володіння англійською мовою.

Багаторічний досвід організації навчання на курсах іноземних мов Лінгвістичного центру дає змогу відповісти на важливе питання: *Який*

тест потрібно обрати – IELTS, TOEFL чи Cambridge examinations? Найпопулярнішими міжнародними тестами на знання англійської мови, без сумніву, ми вважаємо IELTS і TOEFL, причому кожен із них має свої особливості.

TOEFL (*Test Of English as a Foreign Language*) був створений і керується американською компанією *Educational Testing Service* (ETS). Основна мета TOEFL – оцінити рівень підготовки тих, для кого англійська мова не є рідною.

Оскільки у другій половині 90-х рр. XX ст. до США почало прибувати багато іноземних студентів, треба було якось перевіряти, чи вміють вони читати, писати, сприймати на слух. Згідно з інформацією з офіційного сайту TOEFL www.ets.org, перший такий тест з'явився у 1964 році – і з того часу він постійно змінюється.

На сьогодні TOEFL складається з чотирьох частин: Reading, Speaking, Listening і Writing. Зараз понад 8 500 навчальних закладів і компаній у більш ніж 130 країнах світу вимагатимуть від вас результати тесту TOEFL. Отримати омріяне місце в університеті чи фірмі буде майже неможливо без проходження цього тесту. Основні країни, в яких визнаються результати екзамену, – США, Канада, Велика Британія, Китай, Індія, Тайвань, Туреччина, Німеччина, Італія, Франція, Таїланд. Сертифікат TOEFL дійсний протягом лише двох років. Більш того, багато американських університетів розглядають результати, отримані не раніше, ніж за рік до вступу.

Значною популярністю в наш час користується IELTS (*International English Language Testing System*) – міжнародна система тестування на знання англійської мови. Тест визначає рівень володіння англійською мовою тих, хто планує іммігрувати, навчатися або проходити практику в англomовному середовищі і дає змогу визначити рівень володіння англійською мовою у людей, для яких англійська не є рідною. Згідно з інформацією з www.ielts.org, іспит IELTS було створено в 1990 році як сучасний британський аналог TOEFL спільно з трьома організаціями: Британською Радою, Австралійської освітньої організацією IDP та Кембриджським Університетом. Тест IELTS в обов'язковому порядку необхідно здавати всім, хто планує: подавати документи на імміграцію в Канаду, Австралію, Нову Зеландію, Велику Британію; навчатися в канадських, австралійських, новозеландських, американських, британських або ірландських університетах. Кількість навчальних закладів у світі, що визнають результати іспиту IELTS, постійно збільшується.

З усіх міжнародних іспитів, призначених для визначення рівня знань англійської мови, лише іспит IELTS передбачає оцінку володіння мовою з урахуванням середовища, в якому кандидат на складання іспиту використовуватиме свою англійську. Для цього існує два модулі тесту IELTS: *Academic Module* (для вступників до університетів за кордоном) і *General*

Module (для тих, хто виїжджає на ПМП у Канаду, Австралію або Нову Зеландію). Слід також звернути увагу на те, що тестова система IELTS має загальнодоступну базу результатів для всіх бажаючих – і тому вам не потрібно думати про те, в які конкретні ВНЗ ви хочете надіслати свої результати до складання тесту (на відміну від тесту TOEFL). Сертифікат IELTS відчиняє для вас двері більш ніж у 7 000 навчальних закладів, державних та професійних організацій у 120 країнах світу, які визнають його як об'єктивний і надійний доказ володіння англійською мовою. Основні країни, в яких визнаються результати екзамену, – Велика Британія, Австралія, Нова Зеландія, Канада, Ірландія, США. Термін дії сертифіката IELTS – 2 роки; після цього рівень володіння англійською знову доведеться підтверджувати.

Кембриджські іспити з англійської мови (*Cambridge ESOL – English for Speakers of Other Languages*) дають змогу отримати найавторитетніші у світі сертифікати, що підтверджують мовну кваліфікацію. Іспити Cambridge ESOL розроблені і координуються Cambridge Assessment – некомерційним екзаменаційним підрозділом Кембриджського університету (University of Cambridge), який є найбільшою в Європі організацією, що займається оцінкою рівня володіння мовою. Всі Кембриджські іспити з англійської мови відповідають загальноєвропейській системі оцінки мовної компетенції (Common European Framework of Reference for Languages – CEFR).

Загальноєвропейські компетенції володіння іноземною мовою з'явилися у результаті більш ніж двадцяти років досліджень. Ідея CEFR полягала у створенні прозорої, послідовної і всеосяжної основи для розробки мовних навчальних планів і навчальних програм, керівних принципів у процесі розробки навчально-методичних матеріалів, а також оцінки знання іноземної мови.

CEFR описує знання іноземної мови на шести рівнях: «A1» і «A2», «B1» і «B2», «C1» і «C2». Вона також визначає три «плюс» рівні («A2+», «B1+», «B2 +»), слугує основою для визнання мовних кваліфікацій, сприяючи таким чином галузі освіти та професійній мобільності.

У 2007 році Рада Європи організувала міжурядовий форум на тему «Загальноєвропейські компетенції володіння іноземною мовою (CEFR) і розвиток мовної політики: виклики і відповідальності».

Іспити Cambridge ESOL включають у себе п'ять тестів визначення рівня володіння англійською мовою – KET, PET, FCE, CAE, CPE і три тести на визначення знань ділової англійської мови – BEC Preliminary, BEC Vantage, BEC Higher. Одна з переваг Кембриджських іспитів полягає у тому, що з величезного розмаїття іспитів різного рівня, специфіки та тематичної спрямованості можна вибрати те, що цікавить саме вас і відповідає саме вашому рівню підготовки. Люди складають Кембриджські іспити з різних причин: вступити до університету або коледжу, мати перспективу

подальшого кар'єрного зростання, об'єктивно оцінити свої знання з англійської мови, мати більш високу мотивацію у разі вивчення англійської мови.

У всьому світі тисячі університетів, працедавців та офіційних організацій довіряють результатам Кембриджських іспитів.

Підготовка до Кембриджських іспитів (*FCE*, *CAE*, *CPE*, *BEC*) вимагає багато часу, але в процесі підготовки ви значно поліпшите свої знання англійської мови.

First Certificate in English (FCE) – іспит на знання британської англійської для студентів середнього рівня за абсолютною шкалою рівнів англійської мови (від початківця до еквівалента носія мови). Він складається з п'яти частин: *Reading* (читання), *Writing* (лист), *Use of English* (граматика і словниковий запас), *Listening* (розуміння на слух) і *Speaking* (інтерв'ю). Сертифікат *FCE* видається лише у разі успішної здачі: необхідно набрати не менше 60 % правильних відповідей, щоб отримати *C* (прохідний бал), не менше 75 % – *B* і більше 80 % – *A* (вищий бал).

У вересні цього року при Лінгвістичному центрі факультету іноземних мов були створені групи інтенсивної підготовки до формату екзамену *FCE*. Саме цей екзамен обрано тому, що вся попередня робота Лінгвістичного центру базується на матеріалах видання Cambridge. Термін дії результатів цього екзамену необмежений. Навчання ведуть досвідчені викладачі, які понад 20 років викладають англійську мову в університеті і знають всі тонкощі підготовки аспірантів і докторантів, постійно узгоджують програму навчання з вимогами Міністерства освіти і науки. Відповідно до вимог Міністерства освіти і науки, для отримання звання доцента чи професора потрібно володіти англійською мовою на рівні «Upper-Intermediate», або «B2» за *CEFR*.

Щоб успішно скласти екзамен *FCE*, необхідно:

- вести вільну розмову на різні теми;
- розуміти основну думку під час читання газет, журналів, книжок тощо;
- вміти брати участь у дискусіях англійською мовою й аргументовано відстоювати свою думку;
- вільно і легко спілкуватися з носіями мови;
- пояснювати переваги і недоліки різних поглядів;
- бути у змозі чітко і зрозуміло викласти свої думки на папері.

Максимально можлива кількість балів на екзамені – 200. На кожний із 5 тестів припадає 40 балів. Загальна оцінка виставляється за кількістю балів за екзамен у цілому. Таким чином, для того щоб скласти екзамен, необов'язково набирати багато балів за кожним із п'яти тестів. Оцінки («A», «B», «C», «D», «E») виставляються виходячи із такого: відгук про людину, яка пройшла екзамен; оцінка того, як було складено екзамен у цілому; результати з окремих тестів (читання, володіння англійською

мовою, аудіювання); відгук і зауваження відносно виконання тестів 2 і 5 – письмо і спілкування. Позитивними є оцінки «А», «В» і «С». Оцінки «D» і «E» означають, що екзамен не зданий. «С» – це найменший позитивний результат, для отримання такої оцінки необхідно набрати мінімум 60 % від загальної суми балів. Підсумкові результати з оцінками за кожним із тестів надсилають тим, хто склав екзамен. Кожен окремий тест оцінюється за шкалою: «Відмінно» – «Добре» – «Задовільно» – «Слабко».

Отже, детально проаналізувавши найпопулярніші міжнародні тести з англійської мови, слід зазначити, що підготовка до складання таких тестів має бути комплексною. Щоб досягти певного рівня знань, слухачі мають бути мотивованими, а викладачі – добре обізнаними з вимогами до складання подібних тестів.

Ознайомитися з форматом екзамену та матеріалами з підготовки до нього, а також пройти тест на визначення рівня англійської мови можна всім бажаючим на сайті <http://www.cambridgeenglish.org> та у Лінгвістичному центрі факультету іноземних мов.

Література

1. Інтернет-ресурс : www.cambridgeenglish.org/exams/first.
2. Пасинок В. Г. Основи культури мовлення : навчальний посібник для вузів / Валентина Григорівна Пасинок . – Київ : ЦУЛ, 2012 . – 183 с.
3. Огнивенко З. Г. Формирование коммуникативной компетенции: опыт обучения иностранным языкам в Лингвистическом центре // Проблемы сучасної освіти : зб. наук.-метод. пр. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – Вип. 6. – С. 21–26.